

Economic Cooperation
Organization

سه‌شنبه ۱۳ آذر ۱۴۰۳ - سال نودونهم - شماره ۲۸۸۲۸

ویژه‌نامه اجلاس وزیران خارجه اعضا کو در مشهد اکو، گام جدید برای بازسازی جایگاه جهان

28th Meeting of ECO
Foreign Ministers

2-3 December 2024, Mashhad

بیست و هشتمین
نشست وزرای خارجه اکو

۱۳-۱۲ آذر ۱۴۰۳، مشهد

با گفتار و نوشتارهایی از:

- غلامحسین مظفری، استاندار خراسان رضوی
- اسد مجید خان، دبیر کل اکو
- محمدرضا توکلی زاده، رییس اتاق بازرگانی خراسان رضوی
- عبدالحکیم ریگی، رییس اتاق مشترک ایران و پاکستان
- احمد معصومی فر، رییس نمایندگی وزارت خارجه در شمال شرق
- امیر عابدی، رییس اتاق مشترک ایران و قزاقستان
- محمدرضا قلندر، شهردار مشهد
- علی موسوی خلخالی، کارشناس سیاست خارجی
- محمد حسن زاده، رییس اتاق بازرگانی ایران
- دو جستر انگلیسی از اتاق بازرگانی خراسان رضوی

جایگاه خراسان در نقشه راه توسعه منطقه ای اکو

◆ غلامحسین مظفری / استاندار خراسان رضوی

اجلاس اکو فرصتی ارزشمند را برای تقویت بیش از پیش همکاری های گوناگون در حوزه های انرژی، حمل و نقل، محیط زیست، گردشگری و تقویت مشترکات فرهنگی به عنوان ساز کار مؤثر برای حل اختلافات و چالش های احتمالی فراهم می سازد. بدین ترتیب می توان از این سازمان و نقش ارزنده آن در اقتصاد جهانی همتراز با دیگر سازمان های بین المللی همچون اتحادیه اروپا و نقش آن در اقتصاد و سیاست یاد کرد.

قرار گرفتن جمهوری اسلامی ایران در مجاورت آب های آزاد و وجود ارتباطات ریلی و مواصلاتی شرق و غرب در این گستره، فرصتی بی مانند را برای ایفای نقش ویژه استان خراسان رضوی در نقشه راه توسعه منطقه ای ایجاد کرده است. این استان با وجود وسعت پهناور و داشتن مرزهای مشترک با کشورهای عضو سازمان می تواند بستری مناسب برای تقویت همکاری های اقتصادی و کاهش اختلافات سیاسی منطقه ای تدارک ببیند. وجود فرصت ها و جاذبه های اقتصادی همچون صنایع و کارخانجات پویا و مدرن، جریان گردشگری با یادآوری نقش خطیر جاده ابریشم، رونق معادن غنی، داشتن تکنولوژی ها و فناوری های نو و کشاورزی پیشرفته و محصولات صادراتی این استان همچون زعفران و پسته در سال های اخیر قطعاً می تواند منجر به اعتلای رفاه عمومی کشورهای عضو و ارتقای سطح زندگی مردم در ساحات اقتصادی و سیاسی شود

سازمان همکاری های اقتصادی اکو در سال ۱۹۸۴ به پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران با مشارکت سه کشور ایران، ترکیه و پاکستان بر اساس معاهده ازبیر و با هدف اعتلای سطح زندگی مردم منطقه تأسیس گردید. در سال ۱۹۹۲ شمار اعضای اکو با حضور کشورهای افغانستان، آذربایجان، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان افزایش یافت. نشست سران کشورها، هر دو سال یکبار، جهت تدوین و اتخاذ رهنمودها و تصمیم های کلی برگزار می گردد.

این سازمان به عنوان یکی از مهم ترین نهادهای همکاری منطقه ای در آسیای مرکزی و جنوب غربی، نقشی به سزا در ارتقای توسعه اقتصادی پایدار و افزایش سطح زندگی و رفاه مردم، گسترش تجارت منطقه ای و

فرمانت منطقه ای و حذف موانع تجاری، توسعه همکاری بخش دولتی و خصوصی و مدیریت کاهش اختلافات سیاسی در میان کشورهای منطقه ایفا می کند. برگزاری بیست و هشتمین اجلاس وزرای امور خارجه عضو این سازمان در جمهوری اسلامی ایران و با محوریت مشهد مقدس، فرصتی ارزشمند و مغتنم برای تبادل نظر، هم اندیشی و اتخاذ تصمیم های راهبردی در راستای توسعه پایدار و کاهش اختلافات منطقه ای است که بر این پایه می توان تقویت سرمایه گذاری، انتقال فناوری میان کشورهای عضو و همچنین تعمیق روابط سیاسی و دیپلماتیک را از مهم ترین دستاوردهای آن دانست که منجر به همکاری منطقه ای و اعتماد سازی متقابل خواهد شد.

مشهد؛ یک شهر با ظرفیت بین المللی

◆ محمدرضا قلندر / شهردار مشهد

دریافت کرده است. همچنین در حال حاضر مشهد عضو هیئت مدیره و قائم مقام منطقه اوراسیا و غرب آسیا انجمن متروپلیس، عضو انجمن دولت محلی و شهرهای متحد (UCLG)، عضو صندوق های جهانی توسعه FMDV و ICLEI ... است که نشانگر عزم جدی مدیریت شهری در جهت توسعه دیپلماسی شهری است.

از سوی دیگر توجه به شهر مشهد فراتر از توجه به یک کلانشهر است و مواجهه با چالش های این شهر، نیازمند حمایت های بخش های مختلف دولتی می باشد.

پیمان اکو که ایران یکی از سه عضو مؤسس آن است، اکنون با داشتن ۱۰ عضو به عنوان یکی از مهم ترین پیمان های منطقه ای محسوب می شود و برپایی بیست و هشتمین اجلاس وزیران خارجه کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی «اکو» در مشهد رویدادی دوسر بُرد هم برای ایران و هم اعضا به ویژه در حوزه ترانزیت به شمار می رود تا بار دیگر فرصت استفاده از این ظرفیت

نهفته اقتصادی در شرق کشور، به ویژه استان خراسان رضوی غنیمت شمرده شود.

انتخاب مشهد به عنوان میزبان اجلاس وزیران کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) را می توان فرصتی مغتنم برای شناساندن ظرفیت های این کلانشهر و استان به کشورهای حاضر در این اجلاس دانست.

مشهد مقدس فراتر از آنچه به عنوان یک شهر مدنظر است، مرجعی برای حضور میلیون ها زائر و گردشگر از سراسر جهان بوده و از این حیث پایتخت معنوی و نقطه اتصال فرهنگ ها و به نوعی یکی از مهم ترین قطب های زیارتی جهان اسلام محسوب می شود.

واضح است که وجود مضجع شریف امام هشتم (ع) در این شهر نقطه ثقل و توسعه شهر مشهد بوده و آن را به کانون وفاق و همدلی یکی از محورهای اصلی تفکر شیعی در جهان بدل کرده است.

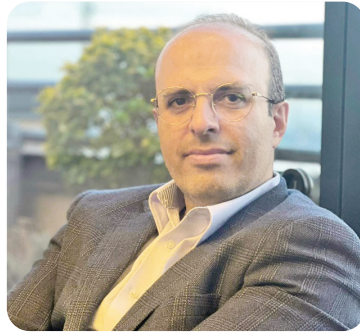
از سوی دیگر نمی توان اهمیت مرکزیت جغرافیایی حرم مطهر را نیز نادیده گرفت، چراکه این مکان مقدس به دلیل واقع شدن در جغرافیای شیعی ایران و نقش تاریخی این شهر در مسیر جاده ابریشم، نقطه ای کلیدی در مناسبات اقتصادی محسوب می شود.

شهر مشهد سالانه میزبان بیش از ۳۰ میلیون زائر داخلی و خارجی است و ظرفیت های مهمی در بحث زیارت، گردشگری، سلامت و ... دارد که اهمیت این کلانشهر را در سطح بین المللی بیش از پیش می نماید.

این مساله همچنین فراتر از مرزهای کشور و در جایگاه جهانی نیز قابل دفاع است. شهر مشهد با بهره مندی از ظرفیت نمایشگاه بین المللی و گام های مناسب در دیپلماسی شهری نقش پررنگی در عرصه بین المللی ایفا و عناوین متعددی چون «شهر دوستدار آب» را از سازمان بین المللی یونسکو

فرصت ها و ظرفیت های راهبردی اکو

♦ علی موسوی خلخالی / کارشناس سیاست خارجی و مسائل منطقه ای

انتقادهای بسیاری به آن وارد است، اما واقعا اگر سازمان اکو می توانست به قدری با اهمیت باشد که بسیاری از نیازهای دولت ترکیه را برآورده کند آیا این کشور به سراغ تاسیس سازمان دولت های ترک زبان می رفت؟

در حالی که اکو با ظرفیت هایی که دارد، می تواند در برابر اتحادیه های منطقه ای نظیر اتحادیه عرب و شورای همکاری خلیج فارس فعالتر شود و حتی مکملی برای اتحادیه ای نظیر اوراسیا باشد تا کشورهای عضو که منافع مشترکی با این اتحادیه دارند از آن انتفاع بیشتری ببرند.

در حالی که شورای همکاری خلیج فارس می رود تا با الگوبرداری از اتحادیه اروپا، همکاری بیشتری را برای کشورهای عضو داشته باشد و در این چارچوب روابط جدی ای را با اتحادیه های جهانی نظیر اتحادیه اروپا، آسه آن در شرق آسیا و مرکوسور در امریکای جنوبی ایجاد کرده و به دنبال تعریف منافع مشترک با آنهاست و قصد دارد منافع کلان خود را نیز در این روابط دنبال کند و به این ترتیب می رود تا فاصله ای معنادار با کشورهای منطقه ای غیرعضو پیدا کند، اکو همچنان در خانه اول خود گرفتار مانده است و هیچ گام رو به جلویی از آن دیده نمی شود که امیدبخش باشد. حتی در تحولات یک ساله اخیر منطقه نیز هیچ تحرکی که نشان از پویا بودن اکو باشد، مشاهده نشده است.

گسترش همکاری های ورزشی، فرهنگی، اقتصادی، امنیتی و سیاسی می تواند به کشورهای عضو اکو انگیزه دهد تا به این سازمان صرفا به چشم «یک سازمانی که هست» ننگردند و آن را صرفا مناسبتی برای دور همی وزرا و روسای جمهور نبینند، چیزی که تا حالا بوده است.

کشورهای عضو سازمان اکو همگی کشورهایی هستند که در عین حضور در یک منطقه جغرافیایی مشترک و برخورداری از مشترکات بسیار فرهنگی مثل زبان فارسی، نوروز و شب یلدا، از نوعی انزوای منطقه ای رنج می برند، این موضوع خود می تواند انگیزه ای کافی به کشورهای عضو دهد تا تلاش بیشتری برای حفظ و تقویت سازمان اکو صرف کنند و برای قدرت بخشیدن به آن تمایل بیشتری داشته باشند. ترکیه که از اروپا رانده شده و در منطقه بسیاری کشورها به ویژه کشورهای عربی به آن نگاه رقابتی دارند، ایران که در منطقه عربی به چشم کشوری رقیب یا حتی غیردوست نگریسته می شود، کشورهای آسیای مرکزی که در عین اختلافات دوجانبه با یکدیگر، از سوی قدرت بزرگتر منطقه یعنی روسیه از نگاه بالا - پایینی آن احساس رنج می کنند، پاکستان که بزرگترین همسایه آن، هند به آن به چشم یک کشور مزاحم می نگرند، همگی می توانند انگیزه ای داشته باشند تا در سازمان اکو فعالیت و پویایی بیشتری داشته باشند.

اگر اکو پویایی لازم را از خود نشان دهد، اهداف روشن و توسعه ای و امیدبخش برای خود تعریف کند و نقشه راه روشنی برای آینده خود ترسیم کند و غرورآفرین و قابل دفاع باشد، چه بسا کشورهای دیگری که همانند برخی کشورهای عضو اکو از اتحادیه ها به دور مانده اند و به نوعی در محیط ژئوپلیتیک خود احساس انزوا می کنند، ترغیب شوند که به عضویت آن درآیند و برای پذیرفتن شرایط آن تلاش کنند.

شایسته است دولت چهاردهم که تاکید کرده است بر گسترش روابط با همسایگان و اولویت دادن به آنها تاکید دارد و اتفاقا رئیس آن نخستین سفر خارجی خود را به یکی از کشورهای منطقه انجام داد، بر خلاف دولت های گذشته نگاه متفاوتی به سازمان اکو داشته باشد و به آن به دیده یک پتانسیل ویژه بنگرد تا از ظرفیت های آن استفاده بیشتر شود. سازمانی که می تواند در حل بسیاری از مشکلات کوچک و بزرگ کشور و منطقه کمک رسان باشد.

به ویژه با ایران بسیار ناقص است، مثلا می توان گفت حمل و نقل هوایی میان ایران با کشورهای آسیای میانه بسیار ناچیز و در حد صفر است، توسعه حمل و نقل ریلی و دریایی کندتر از حد انتظار است و مناسبات تجاری کشورها بسیار پایینتر از ظرفیت ها و انتظارات است.

انتظارات از ایران مبتکر

از ایران که مبتکر این سازمان است انتظار می رود بیش از پیش برای توسعه و انسجام اکو فعالیت داشته باشد. اما به دلیل مشغولیت ایران به اختلافات و مسائل داخلی که در بسیاری از مواقع از اندازه گذشته و بر سیاست های کلان کشور تاثیر گذاشته و غفلت از مناسبات بین المللی را موجب شده و همچنین نبود یک استراتژی روشن و پایدار برای تعاملات بین المللی ایران، سبب شده است تا به سازمان هایی نظیر اکو توجه کافی یا اصلا توجه نشود.

همچنین تداوم خصومت ایران و غرب در حالی که اکثر کشورهای عضو اکو روابط خوب یا نزدیکی با غرب و ایالات متحده امریکا دارند یکی از مهمترین دلایلی ضعیف شدن اکو محسوب می شود. ایران کشور بزرگ و تاثیرگذاری در غرب آسیا و آسیای مرکزی است. ایران کشوری است که نفوذ تمدنی هم در آسیای میانه و هم در قفقاز دارد. از این رو طبیعتا داشتن روابطی چالش زا با کشورهای غربی و ایالات متحده بر خلاف سیاست دیگر کشورهای عضو اکو، بر عملکرد این سازمان تاثیر مستقیم می گذارد.

همچنین تحریم های ایران سبب شده است تا توانایی های بالقوه آن تحلیل روند و نتواند به استفاده از توانایی هایش در تقویت همکاری هادر سازمان هایی نظیر اکو همت گمارد.

حتی در برهه هایی که روابط خصمانه ایران و غرب فروکش کرد و دو طرف به مصالحه هایی تن دادند، نظیر دوره برجام یا حتی قبلتر در دوره دولت اصلاحات، ایران به جای توجه به همسایگان و قدرت بخشیدن به سازمان اکو که خود مبتکر آن بوده، توجهی به آن نداشته و عمده توجه خود را متوجه تعامل با غرب کرده و انرژی خود را صرف چگونگی برخورد با آن و روابط افتان و خیزان با آن کرده در حالی که از منطقه و سازمان هایی نظیر اکو غافل بوده است.

از این فراتر می توانیم ادعا کنیم، ایران که در برهه هایی برای پیوستن به پیمان ها تلاش کرده و حتی برای پیوستن به پیمان شانگهای تاچین رفته و زحمت های پیوستن به این پیمان را برای خود خریده، یا برای بریکس تا مسکو و پکن رفته و رایزنی های سنگینی راداشته، هیچ برنامه تعریف شده ای برای ارتقا و تقویت سازمان اکو نداشته است. در حالی که رقیب آن، یعنی ترکیه، سازمان دولت های ترک زبان راتدارک دیده و می رود پیمانی بزرگ با محوریت نژادی و زبانی برای خود ایجاد کند؛ پیمانی که

اکو سازمانی است که در سال ۱۳۶۴ (۱۹۸۵ میلادی) و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به ابتکار ایران با عضویت ترکیه و پاکستان تشکیل شد. هدف از تشکیل این سازمان ارتقای شرایط برای توسعه اقتصادی پایدار و افزایش سطح زندگی و رفاه مردم، گسترش تجارت درون منطقه ای و فرامنطقه ای و حذف موانع تجاری، تلاش برای ادغام تجارت کشورهای منطقه با تجارت جهانی و ارتقای همکاری های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، فنی و علمی، توسعه زیربنای حمل و نقل و ارتباطات، توسعه همکاری بخش دولتی و خصوصی با تأکید بر آزادسازی اقتصادی و تدوین برنامه مشترک برای توسعه منابع انسانی و بهره برداری از منابع طبیعی اعلام شده است.

بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در ابتدای دهه نود میلادی، کشورهای افغانستان، جمهوری آذربایجان، قزاقستان، ترکمنستان، قرقیزستان، ازبکستان و تاجیکستان نیز به سازمان اکو پیوستند. همچنین عضویت عراق، ارمنستان، قبرس شمالی و عمان نیز در سازمان اکو پیشنهاد شده که تا کنون به نتیجه نرسیده است.

به واسطه عضویت تعدادی از کشورهای غنی از انرژی جهان در این سازمان، اکو از منظر تأمین و انتقال انرژی حائز اهمیت فراوانی برای جهان است. همچنین اشراف بر چند آبره استراتژیک جهان و همسایگی با پنج دریای مهم، شرایط ژئوپلیتیک و سرزمینی یگانه ای را برای سازمان همکاری اقتصادی به وجود آورده است به گونه ای که هیچ مسیری از اروپا به آسیا برای تجارت و حمل و نقل باصرفه تر و کوتاه تر از منطقه اکو شناخته نمی شود.

اما بعد از گذشت بیش از ۳۹ سال از تاسیس این سازمان که می توانست سازمانی مهم و در خور توجه باشد و در سطح کلان منطقه ای فعالیت کند و احترامی بین المللی داشته باشد، نه تنها اهداف تعریف شده محقق نشده است بلکه به نظر می رسد کشورهای عضو نیز توجه چندانی به آن ندارند.

در حالی که در دوره دولت محمود احمدی نژاد، رئیس جمهوری پیشین کشورمان پیشنهادهایی نظیر پول واحد کشورهای عضو و صدور ویزایی شبیه شنکن از سوی ایران پیشنهاد شد تا پیوستگی کشورها با یکدیگر افزایش یابد و تعلق خاطر بیشتری به سازمان یابند اما به دلایل مختلف هیچ کدام از این پیشنهادها به نتیجه نرسیده و حتی جدی هم گرفته نشده است.

اگرچه گفته می شود، سازمان اکو در بسیاری از ابتکارات جهانی به عنوان یک شریک فعال و جدید حضور دارد و نقش سازنده در پیشبرد اهداف توسعه پایدار در برخی حوزه ها از جمله در برخی حوزه های همکاری های اقتصادی داشته است، اما آنچه به روی زمین می بینیم فاصله بسیاری با آرزوهایی دارد که کشورهای عضو داشته اند و برای آن تعریف کرده اند. این هم گفته می شود که اکو در بخش انرژی های نو، محیط زیست، مدیریت بلایای طبیعی، مقابله با جرایم سازمان یافته، مواد مخدر، گردشگری و همچنین گسترش همکاری با سایر سازمان های بین المللی موفقیت هایی داشته از جمله اینکه ایران طرح راه اندازی اوپل (پلیس اکو) را در دست اجرا دارد، اما این موفقیت ها یا محدود بوده یا هیچگاه در سطحی نبوده است که حتی کشورهای عضو به موفقیت های آن اذعان داشته باشند.

در حالت طبیعی، حداقل ۵۰ درصد تجارت کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی باید با اعضای درون سازمان انجام می گرفت اما عملا چنین نیست. کاهش تعرفه های تجاری دو طرف هنوز به حد مطلوب که بیانگر گسترش روابط باشد نرسیده، کوریدورهای شرق به غرب و شمال به جنوب، هیچ کدام، به مرحله بهره برداری کامل نرسیده اند و پروژه های مربوطه به کندی پیش می روند، توسعه حمل و نقل هوایی کشورهای عضو

در نشست رئیس اتاق ایران و دبیرکل جدید اکو مطرح شد

کشورهای عضو اکو نشست های تجاری و نمایشگاه های تخصصی برگزار کنند

رئیس اتاق ایران افزود: ظرفیت های اکو بسیار بالاست و باید بتوانیم با الگوگیری از اتحادیه اروپا بسترهای توسعه را مهیا کنیم. بنابراین در اتاق ایران نهایت تلاش خود را خواهیم کرد تا هم راستا با برنامه های سازمان اکو پیش برویم.

حسن زاده گفت: اتاق ایران برای برگزاری جلسات آموزشی آماده همکاری است و باید نماینده های از طرف سازمان اکو برای این منظور معرفی شود.

حجم تجارت کشورهای عضو اکو با یکدیگر ناچیز است

اسد مجید خان، دبیرکل جدید اکو در واکنش به نکاتی که مطرح شد گفت: موضوعاتی که مطرح شد، چالش هایی هستند که در سازمان اکو با آنها روبه رو بوده و باید با همکاری هم راهکارها را پیدا و برطرف کنیم.

او خاطر نشان کرد: اکو یا سازمان پیش از آن قدمت بسیاری دارد. در هیچ کجا منطقه ای را پیدا نکردم که این چنین پیوستگی تاریخی، زبانی، دینی، اقتصادی و جغرافیایی مانند اعضای اکو داشته باشند، پس باید پاسخ دهیم چرا اکو با این همه ظرفیت نتوانسته زمینه ساز توسعه باشد؟ چرا که اکو از نظر ساختاری، کامل است.

دبیرکل اکو خاطر نشان کرد: ۲۰ سال قبل در تدوین توافق نامه تجارت اکو حضور داشتم و متأسفانه هنوز اجرایی نشده است.

مجید خان ادامه داد: اکو از نظر ائتلاف های ژئوپلیتیک می تواند جایگاه محوری تری در حوزه توسعه مناسبات تجاری داشته باشد. بنابراین در این سه سال که دبیرکل اکو هستم مأموریت دارم که تلاش کنم جان و انرژی تازه ای به این سازمان بیخشم. البته ابزارها و کانال های لازم در بین کشورهای عضو و بستری که تعاملات کارشناسان مالی اعضا را افزایش دهد، نداریم. این سازوکارهای مالی را باید بین اعضا تسهیل کنیم.

او تعامل بین دستگاه های دولتی کشورهای عضو را ضروری عنوان کرد.

دبیرکل اکو ادامه داد: نبود تعاملات تجاری بین اعضا به دلیل ناتوانی در خلق فرصت های مناسب و مشکلات ساختاری که به قوانین سخت گیرانه داخلی کشورها برمی گردد عامل دیگری است که موجب شده اکو نتواند مؤثر عمل کند.

مجید خان حجم تجارتی کشورهای عضو اکو را ۱.۸ میلیارد دلار برآورد کرد که سهم ۸ درصدی نسبت به تجارت جهانی دارد و به باور او رقم بسیار اندکی است.

دبیرکل اکو، نبود اطلاعات نسبت به کشورهای عضو را یک چالش جدی دانست و پیشنهاد داد: می توان برای زمینه سازی رشد و پیشرفت کشورهای عضو از تمرکز روی یک صنعت خاص مانند گردشگری شروع کرد.

او تأکید کرد: اجرایی شدن توافق نامه های گذشته را در دستور کار قرار دادیم البته باید ابتدا این توافق نامه ها را بازنگری کنیم؛ سامان دادن به تعرفه های تجاری نیز ضرورت دارد.

مجید خان با توجه به برگزار شورای حکام اکو از رئیس اتاق ایران که ریاست دوره ای بر اتاق بازرگانی و صنعت اکو را به عهده داشته و به زودی دوره ریاست او به پایان می رسد، خواست تا در نشست شورای حکام بر ضرورت برگزاری نشست های تجاری بین فعالان اقتصادی کشورهای عضو و نمایشگاه های تخصصی تأکید کند.

در نشست صمد حسن زاده، رئیس اتاق ایران اسد مجید خان، دبیرکل جدید اکو، بر لزوم برگزاری نشست های تجاری بین فعالان اقتصادی کشورهای عضو و نمایشگاه های تخصصی، تأکید شد.

در دیدار دبیرکل جدید اکو با رئیس اتاق ایران ضمن بررسی اجرایی شدن موافقت نامه ها و تقاضاهایی که از گذشته بین اعضای اکو منعقد شده است، تأکید شد: در نشست حکام اکو که در آینده برگزار خواهد شد، باید روی برگزاری نشست های تجاری بین فعالان اقتصادی کشورهای عضو و نمایشگاه های تخصصی متمرکز شویم.

در ابتدای این دیدار صمد حسن زاده، رئیس اتاق ایران، تصریح کرد: در برنامه های سازمان اکو، ۶ مورد موافقت نامه داریم که به تسهیل تجارت بین کشورهای عضو کمک می کند؛ هرچند متأسفانه در این موارد پیشرفتی را شاهد نیستیم. این مورد باید مورد بازنگری قرار بگیرد. از طرفی دبیرخانه سازمان اکو در ایران قرار گرفته و ارتباطات هم از این مسیر برقرار می شود، انتظار داریم شاهد تقویت این مناسبات باشیم.

او با اشاره به برنامه های مصوب اکو مبنی بر ایجاد موسسه فرهنگی، راه اندازی شرکت بیمه اتکالی، بانک توسعه تجارت اکو، اتاق بازرگانی و صنعت اکو، موسسه آموزشی اکو و موسسه منطقه ای استانداردسازی اکو تصریح کرد: ایجاد این ظرفیت ها لازم است تا به کمک آنها سطح روابط کشورهای عضو افزایش یابد.

رئیس اتاق ایران با توجه به رویکرد دولت چهاردهم در ایران مبنی بر تقویت روابط بین المللی ابراز امیدواری کرد: در آینده شاهد توسعه روابط کشورهای عضو باشیم.

حسن زاده در ادامه به حوزه مسئولیت اجتماعی و اهداف اتاق های بازرگانی عضو اکو اشاره کرد و گفت: درخواست ایران از همه اعضا این است که بر انجام مأموریت های خود در این بخش فعال باشند تا سازمان اکو بتواند در تحقق اهداف خود موفق عمل کند.

او ادامه داد: معتقدم با نگاه به تغییراتی که در ایران شاهد هستیم و تلاشی که برای ایجاد صلح و امنیت در کل دنیا صورت می گیرد، باید در چارچوب اکو هم در راستای رفع تنش های منطقه و دنیا تلاش کنیم.

رئیس اتاق ایران آمار تجارت بین کشورهای عضو را در مقایسه با تجارتی که در سطح دنیا اتفاق می افتد بسیار اندک ارزیابی کرد و گفت: سهم تجارت کشورهای عضو اکو با یکدیگر از تجارت جهانی، ۷ درصد برآورد می شود که رقم بسیار اندکی است و باید با بازنگری در این شرایط، سطح تبادلات تجاری بین کشورهای عضو را افزایش دهیم.

حسن زاده اجرای توافقات تجارت ترجیحی و آزاد بین کشورهای عضو را موضوعی مهم ارزیابی کرد و گفت: توافقاتی بین ایران و تاجیکستان منعقد شده که متأسفانه این تعهدات اجرایی نمی شود. این موافقت نامه ها فرصت های قابل توجهی هستند که مغفول ماندند. باید برنامه ریزی صورت گیرد تا از این ظرفیت ها به خوبی استفاده شود.

او ادامه داد: صرف زمان طولانی برای صدور روادید بین کشورهای عضو، نبود کانال های مالی، نبود پروازهای مستقیم و قوانین تجاری و اقتصادی که در کشورهای عضو حاکم بود و با یکدیگر تفاوت های بسیار دارند، موضوعاتی اختلال ز هستند که روابط بین اعضا را سخت و پیچیده می کند.

رئیس اتاق مشترک ایران و پاکستان

کشورهای عضو اکو در جذب سرمایه گذاری مشترک فعال شوند

منظر حمل و نقل و لجستیک به زیرساخت های بسیاری نیاز دارند. این فعال اقتصادی ادامه داد: موقعیت مکانی اعضای اکو به گونه ای است که همه آنها از نظر ترانزیت، مورد توجه هستند، پس با تمرکز بر ظرفیت هایی که دارند، می توانند سرمایه های خارجی دیگر اعضا را جذب کرده و جایگاه اقتصادی سازمان اکو را در سطح بین المللی ارتقا دهند.

رئیس اتاق مشترک ایران و پاکستان با نگاهی به کشورهای عضو سازمان اکو، تأکید کرد: علاوه بر پایین بودن میزان سرمایه گذاری که بین کشورهای عضو اکو صورت گرفته است، سطح تجارت بین کشورهای عضو نیز با توجه به جمعیت ۴۵۰ میلیون نفری این سازمان، قابل دفاع نیست.

ریگی از اهمیت برنامه ریزی بین اعضا در راستای کاهش و حذف تعرفه های تجاری برای افزایش میزان تجارت سخن گفت و افزود: دولت ها باید از امکاناتی که در دسترس آنهاست برای

رئیس اتاق مشترک ایران و پاکستان معتقد است کشورهای عضو اکو پیش از هرگونه اقدامی باید شرایط سرمایه گذاری مشترک را در بین خود تسهیل کرده و زمینه رشد آن را مهیا کنند.

رئیس اتاق مشترک ایران و پاکستان با اشاره به برگزاری اجلاس وزرای امور خارجه کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) در مشهد گفت: متأسفانه با وجود این سطح از ظرفیت های تجاری و سرمایه گذاری در کشورها عضو این سازمان، همچنان میزان تجارت و سرمایه گذاری بین آنها محدود است.

عبدالحکیم ریگی، رئیس اتاق مشترک ایران و پاکستان در گفت و گو با روزنامه اطلاعات تصریح کرد: مقامات دولتی کشورهای عضو اکو باید سرمایه گذاری بین خود را تسهیل و تشویق کنند. ظرفیت ها و امکانات بسیار خوبی در هر کدام از کشورهای عضو این سازمان وجود دارد که متأسفانه نسبت به آنها بی توجهی می شود. در حال حاضر پاکستان و افغانستان به عنوان اعضای سازمان اکو از

ضرورت انعقاد موافقت نامه های تجارت ترجیحی و آزاد بین کشورهای عضو اکو

رئیس اتاق مشترک ایران و پاکستان در بخش دیگری از سخنان خود به ضرورت تبدیل موافقت نامه تجارت ترجیحی بین ایران و پاکستان به تجارت آزاد اشاره کرد و گفت: ایران و پاکستان به عنوان دو عضو مهم سازمان همکاری های اقتصادی (اکو) در حال نهایی کردن موافقت نامه تجارت آزاد بین خود هستند که متأسفانه هنوز نهایی و اجرایی نشده است. این موافقت نامه ها باید بین دیگر اعضای سازمان اکو نیز منعقد و اجرایی شود.

او امکان مبادلات تجاری بین ایران و پاکستان در چارچوب مکانیزم تهاتر را نیز مورد تأکید قرار داد و افزود: ایران به دلیل شرایط تحریمی، امکان مبادلات مالی و بانکی با دیگر کشورها را ندارد، در این راستا مکانیزم تهاتر قابلیت اجرا دارد که درباره پاکستان، شرایط آن مهیاست. دولت های دو طرف باید مقدمات آن را فراهم کنند تا شاهد افزایش سطح روابط بین این دو کشور باشیم.

ریگی همچنین از لزوم راه اندازی بازارچه های مرزی بین کشورهای عضو و امکان خرید و فروش نیازهای روزانه مردم در قالب فروشگاه های مرزی خرده فروشی و بدون نیاز به پرداخت حقوق گمرکی و غیره سخن گفت.

تسهیل صدور روادید بین کشورهای عضو اکو

این فعال اقتصادی در نهایت تسهیل شرایط صدور روادید بین کشورهای عضو اکو که نیازمند همکاری دولت هاست را نیز پیشنهاد داد و گفت: علاوه بر ضرورت تسهیل صدور روادید گردشگری بین اعضا باید روند صدور روادید تجاری را نیز تسهیل کنیم. در واقع یکی از ابزار تقویت سطح روابط بین کشورهای عضو اکو، فراهم کردن شرایطی است که گردشگران و بازرگانان این کشورها بتوانند با شرایط آسان و ارزان بین کشورهای عضو، تردد کنند.

تقویت سطح مناسبات بین کشورهای عضو بهره ببرند، یکی از این موارد کاهش و در نهایت حذف تعرفه های ترجیحی برای تبادلات تجاری بین کشورها عضو است. البته در گذشته چنین توافقاتی صورت گرفته بود و اعضا به این نتیجه رسیدند که در قدم اول حدود ۵ درصد از تعرفه ها را برای تجارت بین اعضا، کاهش دهند؛ اما در نهایت اجرایی نشد.

تمرکز کشورهای عضو اکو بر تقویت زیرساخت های حمل و نقل

این فعال اقتصادی تقویت زیرساخت های ریلی و جاده ای بین کشورهای عضو را نیز موضوع بسیار مهمی ارزیابی کرد و گفت: کشورهای عضو اکو با توجه به امکان استفاده از خدمات کارنه تیر در روند حمل و نقل، می توانند بار رفع موانع گمرکی که در هر کدام از کشورهای عضو، شرایط حمل و انتقال کالا بین خود را تسهیل کنند.

او با بیان این مطلب که به زودی راه آهن چابهار-مشهد به راه آهن ملی افغانستان و ترکمنستان متصل می شود، افزود: وقتی این مسیر ریلی مهم به بهره برداری برسد، امکان اتصال کشورهای عضو اکو که در منطقه اوراسیا و آسیای میانه قرار دارند به منطقه جنوب و دریای عمان و اقیانوس هند، فراهم می شود. بنابراین سرمایه گذاری در بخش حمل و نقل بین کشورهای عضو اکو از اهمیت بالایی برخوردار است.

ریگی تمرکز بر صنعت گردشگری و ایجاد انگیزه برای سفرهای زبارتی و سیاحتی بین کشورهای عضو اکو که از نظر تاریخی، فرهنگی، زبانی و اجتماعی، شباهت های زیادی با هم دارند را نقطه قوت دیگری برای افزایش سطح تبادلات و درآمد کشورهای عضو دانست و تأکید کرد: کشورهای عضو اکو می توانند روی تقویت صنعت گردشگری هم از نظر گردشگری سلامت، حلال، سیاحتی و زبارتی، سرمایه گذاری کنند؛ بیشتر این کشورها از نظر فرهنگی و آداب و رسوم، شباهت های زیادی با یکدیگر دارند.

رئیس اتاق مشترک ایران و قزاقستان

کشورهای عضو اکو منافع ملی خود را به منافع جمعی پیوند بزنند

شوند و امکان دسترسی از شمال به جنوب و از شرق به غرب را مهیا کنند.

این فعال اقتصادی ادامه داد: اینکه بیشتر کشورهای عضو اکو در همسایگی هم هستند، نکته مثبتی است که باید به نفع تقویت تجارت و سرمایه گذاری بین آنها استفاده شود. داشتن مرزهای مشترک بین اعضا موجب می شود تا نوع روابط کشورها با یکدیگر تسهیل شود البته مشروط بر اینکه در ایجاد زنجیره های بیمه ای، گمرکی، بانکی و ... فعال شویم. اگر اعضای اکو بتوانند نظام تعرفه ای و گمرکی هماهنگی را بین خود تعریف کنند، بسیاری از مشکلاتی که بر سر راه تجارت وجود دارد، برداشته می شود.

او خاطرنشان کرد: پیمان های منطقه ای و بین المللی برای بخش های خصوصی کشورهای عضو آنها یک فرصت هستند. در این راستا دولت ها باید بتوانند در چارچوب مذاکرات، تسهیلات لازم را فراهم کنند تا بخش های خصوصی کشورها در همکاری های دو یا چند جانبه ورود کرده و سطح مناسبات کشورها را توسعه دهند.

عابدی پیوند دادن منافع ملی کشورهای عضو اکو به منافع سازمانی که شکل گرفته است را هنر دولت ها دانست و ادامه داد: اینکه کشورها بتوانند بعد از عضویت در معاهدات منطقه ای و بین المللی به کمک مذاکرات و تعاملاتی که دارند به توافق برسند و برای تسهیل روابط تجاری خود هماهنگ شوند، شرط موفقیت آن معاهده و پیمان است. به نظر می رسد سازمان اکو در این رابطه نتوانسته به هدف خود برسد.

کشورهای عضو اکو برای حذف روادید به خود برنامه ریزی کنند

او یکی از موانع جدی در برابر تجارت و سرمایه گذاری را روند طولانی و پرهزینه صدور روادید توصیف کرد و افزود: کشورهای عضو اکو برای اینکه تجارت با یکدیگر را مقرون به صرفه و متمایز از کشورهای غیر عضو بکنند، باید در تسهیل صدور روادید و حتی بالاتر از آن حذف روادید بین خود وارد عمل شوند. این یکی از پایه ای ترین اقداماتی است که باید برای آن برنامه ریزی شود. بنابراین بخش خصوصی از دولت می خواهد که در مذاکرات خود به این موضوع مهم توجه کند.

مشترک بین کشورهای عضو بود. همان طور که می دانیم، سرمایه گذاری خارجی در گسترش روابط اقتصادی بین کشورها بسیار اهمیت دارد و می تواند به عنوان یک نقطه اتکای قوی در این بخش عمل کند. متأسفانه علی رغم اینکه در مذاکرات بین اعضا این موضوع مکرر مورد تأکید است؛ سطح سرمایه گذاری های انجام شده در چارچوب سازمان اکو، قابل قبول نیست.

سیست حمل و نقل در کشورهای عضو اکو باید به روز و هماهنگ شوند

رئیس اتاق مشترک ایران و قزاقستان، یکی از نیازهای اولیه در گسترش روابط بین کشورها را توجه به زیرساخت های حمل و نقل و لجستیک دانست و افزود: کشورهای عضو اکو از منظر سیستم لجستیک به نسبت وضعیت خوبی دارند. بنابراین باید بتوانند از این سیستم به نفع توسعه روابط بین خود استفاده کنند. مسئله بنیادی در این رابطه هماهنگ سازی و پیوند دادن آنها با یکدیگر است. برای مثال خطوط ریلی این کشورها باید به یکدیگر وصل

رئیس اتاق مشترک ایران و قزاقستان معتقد است کشورهای عضو اکو صرف تمرکز بر منافع ملی و بی توجه به اهمیت تعامل و تقویت روابط بین المللی و منطقه ای، برنامه ریزی می کنند برای همین از تحقق اهداف خود عقب ماندند.

رئیس اتاق مشترک ایران و قزاقستان با اشاره به سطح پایین تعاملات بین کشورهای عضو سازمان همکاری های اقتصادی (اکو) تصریح کرد: عضویت در سازمان های منطقه ای و بین المللی در راستای نزدیک شدن کشورها به یکدیگر و تحقق اهداف اقتصادی آنها در شرایطی آسان تر، اتفاق می افتد؛ متأسفانه سازمان اکو در این راستا کارنامه قابل قبولی ندارد.

امیر عابدی، رئیس اتاق مشترک ایران و قزاقستان در گفت و گو با ..... گفت: واقعیت این است که سطح تجارت کشورهای عضو اکو با یکدیگر محدود باقی مانده و این محدودیت خلاف سیاستی است که از همان ابتدای کشور ایران، پاکستان و ترکیه برای ایجاد سازمان همکاری اقتصادی (اکو) درباره اش به توافق رسیدند. قرار بود این سازمان در پیچه ای به بهبود روابط تجاری و سرمایه گذاری اعضا باشد که از زمان تأسیس یعنی سال ۱۹۸۴ تاکنون به این هدف نرسیده است.

این فعال اقتصادی تأکید کرد: به نظر می رسد حرکت و تصمیم گیری اقتصادی در بین کشورهای عضو اکو تنها بر پایه منافع ملی و بی توجه به ضرورت تعامل با کشورهای منطقه و سایر کشورها، انجام می شود. بنابراین وفاقی که در سطح منطقه و بین کشورهای عضو باید اتفاق افتد تا مسیر حرکت هماهنگ بین اعضا را ایجاد کند، شکل نمی گیرد.

او با بیان اینکه بیشتر کشورهای عضو اکو سازمان تجارت جهانی بوده و FATF را نیز پذیرفته اند، تصریح کرد: این دو موضوع ظرفیت مهمی هستند که کشورها می توانند با تکیه بر آن میزان مبادلات و روابط تجاری خود را افزایش دهند.

زیرساخت های سرمایه گذاری مشترک بین اعضای اکو مهیا نیست

عابدی با اشاره به اینکه سازمان اکو از اهداف اولیه تشکیل خود دور شده است، گفت: یکی از اهداف تعریف شده در زمان تأسیس سازمان همکاری اقتصادی (اکو) ارتقای سطح سرمایه گذاری های

ECO, Khorasan And its geo-economic potentials

◆ Gholam Hossein Mozaffari - Governor-general of Khorasan Razavi

ECO [Economic Cooperation Organization] was established in 1984 by a proposal from the Islamic Republic of Iran with the participation of three countries, Iran, Turkey and Pakistan, based on the Treaty of Izmir and with the aim of improving the living standards of the people of the region.

In 1992, the number of members was increased with the presence of Afghanistan, Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkmenistan and Uzbekistan. The meeting of heads of the states is held biennially in order to formulate and adopt general guidelines and decisions. As one of the most important institutions of regional cooperation in Central and Southwest Asia, this organization plays a significant role in promoting sustainable economic development, increasing the standard of living and welfare of the people, expanding regional and trans-regional trade, removing trade barriers, developing the convergence of the public and private sectors and management of reducing political differences among countries in the region.

The 28th ECO Foreign Ministers' meeting in the Islamic Republic of Iran, convened in the holy city of Mashhad, is a valuable opportunity to exchange views, deliberate, and make strategic decisions in line with sustainable development and diminish regional differences. On this

basis, strengthening investment, technology transfer among member countries, and deepening political and diplomatic relations can be considered among its most important achievements, which will lead to regional convergence and mutual trust-building.

The ECO Summit provides a valuable opportunity to further strengthen various co-operations in the fields of energy, transportation, environment, tourism, and strengthen cultural commonality as an effective mechanism to resolve

disputes and possible challenges.

Thus, it is possible to declare this organization and its valuable role in the world economy on par with other international organizations such as the European Union and its role in economy and politics.

The location of the Islamic Republic of Iran in the vicinity of open waters and the existence of railway and transportation connections east and west in this area have created a unique opportunity for Khorasan Razavi province to play a special role in the regional development road-map.

With its vast size and having common borders with member countries of the organization, this province can provide a suitable platform for strengthening economic cooperation and reducing regional political differences.

The existence of economic opportunities and attractions such as modern industries and factories, the flow of tourism reminding the important role of the Silk Road, the prosperity of rich mines, having new technologies and innovations, advanced agriculture, and the export products of this province such as saffron and pistachio in recent years can definitely lead to improvement of the general welfare of the member countries and improve the living standards of the people both at economic and political level.

Mashhad Chamber of Commerce Proposes Establishing a Free Economic Zone Between Iran and Turkmenistan

A strategic proposal for the ECO Council of Ministers meeting to strengthen regional trade and economic cooperation

Due to the presence of respected representatives of the ECO organization, the issue of creating a Free Zone between Iran (Sarakhs) and Turkmenistan should be proposed and approved during meetings on the sidelines of the summit. Mashhad Chamber of Commerce announces its comprehensive preparation for holding specialized meetings in the aforementioned field at the Chamber premises.

It is worth mentioning that Iran and Turkmenistan are important players in the North-South and East-West corridors, and both have agreed to cooperate in the development of the corridors. The East-West Corridor plays an important role in the relationship between the two countries on the Silk Road.

Based on the increase in the volume of trade between the two countries, the government of Turkmenistan to the representative of Iran, the former minister of the Ministry of Foreign Affairs, Shahid Amir Abdollahian,

proposed to review and establish a joint economic zone in Sarakhs and Incheh Borun region with the cooperation of ECO economic organization last year, and the memorandum of understanding for the establishment of this zone was signed on the sidelines of the ECO ministerial meeting in Ashgabat in the previous government of Iran.

Sarakhs Special Economic Zone was established on 02/24/1375 to remove deprivation from the northeast of the country, to help economic prosperity in the path of resistance economy, and the fields of commerce, logistics, the attraction of domestic and foreign investors, tourism, banking, and insurance.

*****

Mashhad Chamber of Commerce, Industries, Mines and Agriculture
Address: Next to Bagh-Meli, Imam Khomeini St., Mashhad, Iran
Phone: +98 (51) 32216000 (Ext-216)
Email: International@mccima.net

The Magnificent Khorasan Razavi

Khorasan Razavi is one of Iran's largest and most important provinces in the northeast. It has a rich history, diverse culture, and economic significance. Here are some key points to introduce Khorasan Razavi:

1. **Historical Significance:** Khorasan Razavi is home to the holy city of Mashhad, a major pilgrimage site for Shia Muslims worldwide. The Imam Reza (AS) shrine in Mashhad attracts millions of visitors annually, making it a center of religious and cultural importance.

2. **Economic Hub:** The province is a significant economic hub in Iran, with a diverse economy that includes agriculture, mining, textiles, food processing, and handicrafts. It also has a strategic location for trade and commerce, serving as a gateway to Central Asia and neighboring countries.

3. **Cultural Heritage:** Khorasan Razavi boasts a rich cultural heritage, with historical sites, museums, and traditional crafts that reflect its long history. The province has preserved many ancient monuments, including the Nishapur archaeological site and Tus, the birthplace of Ferdowsi, the renowned Persian poet.

4. **Tourism:** Khorasan Razavi is a popular tourist destination in Iran, offering a mix of historical, religious, and natural attractions. Apart from the holy city of Mashhad, tourists can explore the stunning landscapes of Kalat-e Naderi, the ancient city of Tus, the Akhlamad Waterfall, and the colorful bazaars of cities like Nishapur.

5. **Education and Research:** The province is home to prestigious universities and research centers, including Ferdowsi University of Mashhad and Mashhad University of Medical Sciences. These institutions contribute to the region's intellectual and academic development.

6. **Hospitality and Warmth:** The people of Khorasan Razavi are known for their hospitality and warmth. They welcome visitors with open arms and a strong sense of community, which adds to the province's charm and magnificence.

Overall, Khorasan Razavi presents a distinctive combination of history, culture, and economic opportunity. It welcomes visitors and investors to explore its diverse offerings and engage in mutually beneficial partnerships.

Geographic Introduction of Khorasan Razavi
Khorasan Razavi province, located in northeastern Iran, is characterized by its diverse geography, rich cultural heritage, and economic significance. The province's geographic introduction plays a crucial role in shaping its development and collaboration opportunities with neighboring regions and countries. Here are some key points highlighting the geographic introduction of Khorasan Razavi and its potential for collaboration:

1. **Location:** Khorasan Razavi is strategically positioned in northeastern Iran, bordering Afghanistan and Turkmenistan. Its proximity to major transportation routes, including road networks and railways, enhances its connectivity with neighboring countries and international markets. This geographic advantage makes the province a trade, commerce, and cultural exchange hub.

2. **Natural Resources:** The province's geography is characterized by diverse landscapes, including mountains, plains, and deserts. Khorasan Razavi is rich in mineral resources, agricultural land, and water sources, providing a strong foundation for economic activities such as mining, agriculture, and water management. Collaborative resource utilization and sustainable development efforts can benefit the province and neighboring regions.

3. **Economic Opportunities:** The province's geographic diversity supports a range of economic sectors, including agriculture, industry, tourism, and services. Collaboration in trade, investment, and technology transfer can enhance economic growth and create new business opportunities in Khorasan Razavi and neighboring regions. Cross-border projects and partnerships can leverage the province's strengths and promote regional integration.

4. **Regional Stability:** Khorasan Razavi's geographic location affects regional stability and security. Collaboration with neighboring countries in border management, conflict resolution, and disaster response can contribute to peace-building efforts and enhance mutual trust and cooperation. Shared challenges and opportunities in the region can be addressed through collaborative initiatives that promote peace, stability, and sustainable development.

Khorasan Razavi Economic Overview

1. **GDP:** Khorasan Razavi is one of the largest provinces in Iran and contributes significantly to the country's GDP. The province's economy is diverse, with sectors such as agriculture, industry, services, and tourism playing key roles.

2. **Agriculture:** Agriculture is a major economic activity in Khorasan Razavi. The province is known for producing crops such as saffron, pistachios, and grapes. The fertile lands and favorable climate support a thriving agricultural sector.

3. **Industry:** The industrial sector in Khorasan Razavi includes mining, manufacturing, and construction. The province is rich in mineral resources, and industries such as textiles, food processing, and machinery contribute significantly to the economy.

4. **Services:** The services sector, particularly healthcare, education, and tourism, is an im-

portant part of Khorasan Razavi's economy. The holy city of Mashhad attracts millions of pilgrims and tourists yearly, boosting the services industry.

5. **Infrastructure:** Khorasan Razavi has invested in infrastructure development to support economic growth. Transportation, energy, and telecommunications projects have been undertaken to improve connectivity within the province and with other regions.

6. **Trade:** Khorasan Razavi's strategic location near the borders with Afghanistan and Turkmenistan makes it a key hub for trade. The province engages in domestic and international trade, contributing to its economic vitality.

The most important export of industrial commodities

The most important export of industrial commodities related to the culinary sector from Khorasan Razavi province in Iran include:

1. **Processed Food Products:** Khorasan Razavi produces various processed food products, such as dried fruits, fruit preserves, and fruit juices, for export markets.

2. **Spices and Herbs:** The region is known for producing a wide range of spices and herbs used in culinary applications and exported to other countries.

3. **Dairy Products:** Khorasan Razavi produces dairy products such as cheese, yogurt, and traditional dairy products that are exported to international markets.

4. **Confectionery:** The province also manufactures confectionery products, such as traditional sweets and candies, that are popular in domestic and export markets.

5. **Food Packaging:** Khorasan Razavi may also export food packaging materials and equipment used in the food industry to ensure the quality and safety of food products during transportation and storage.

These are some key export industrial goods related to the culinary sector from Khorasan Razavi province, contributing to Iran's culinary industry and export market.

The most important mineral export goods

The most important mineral export goods from Khorasan Razavi province in Iran include:

1. **Copper:** Khorasan Razavi is known for its copper deposits and mining activities, making copper one of the significant mineral exports from the region.

2. **Iron Ore:** The province also has substantial iron ore reserves, and the mining and exporting of iron ore contributes significantly to the region's economy.

3. **Cement:** Khorasan Razavi produces cement from its limestone deposits, an essential min-

eral export from the province for construction purposes.

4. Gypsum: The region is rich in gypsum deposits, and gypsum is mined and exported for use in construction materials and agricultural applications.

5. Decorative Stones: Khorasan Razavi is known for its deposits of decorative stones, such as marble, travertine, and onyx, extracted and exported for construction and interior design.

Province Economic Zones:

Khorasan Razavi province has two free economic zones (Sarakhs & Dugharon).

Province Customs:

Khorasan Razavi province has five active customs and two active border markets. Customs of Mashhad, Sarakhs Customs, Dugharon Customs, Lotf Abad Customs, Bajgiran Customs.

The Mashhad Chamber of Commerce

The Mashhad Chamber of Commerce, Industries, Mines, and Agriculture (MCCIMA) was established in [1929]. It currently has [5693] members representing various industries and sectors in Mashhad, Iran. The chamber plays a crucial role in promoting economic growth, facilitating trade and investment, and advocating for the interests of its members in the region.

The Mashhad Chamber of Commerce, Industries, Mines, and Agriculture (MCCIA) is a prominent organization in Mashhad, Iran, representing the interests of businesses operating in various sectors. It serves as a platform for promoting trade, investment, and economic development in the region. The chamber is vital in facilitating communication between government authorities and the business community, providing support and services to its members, and organizing events and initiatives to foster growth and collaboration within the business sector. The Mashhad Chamber of Commerce drives the region's economic progress and competitiveness with its diverse membership base and strategic partnerships.

Strategic Opportunities for Khorasan Razavi in Organizing the ECO Foreign Ministers' Meeting

◆ Mohammad Reza Tavakkolizadeh - President of the Khorasan Razavi Chamber of Commerce, Industries, Mines and Agriculture

The forthcoming meeting of ECO council of ministers (COM) will be held in Mashhad, the cultural and economic center of Eastern Iran, this December. This event offers a remarkable opportunity to promote sustainable trade relations in Central Asia, highlight the strategic significance of Khorasan Razavi, and enhance regional economic diplomacy.

ECO: Connecting East and West Asia

The Economic Cooperation Organization (ECO) is a substantial participant in the global economy, with a population exceeding 500 million and foreign trade valued at \$1.2 trillion. ECO is a critical connection between East and West Asia, extending from Central Asia reaches the Caucasus and the Middle East. Hosting this gathering in Mashhad, which serves as a gateway to Central Asia, may strengthen Khorasan Razavi's position as a regional economic hub.

Mashhad: A Critical Player in the Development of Regional Transit

Khorasan Razavi is a strategic focal point for regional connectivity due to its distinctive position, which facilitates over 60% of Iran's trade and transit with Eastern neighbors. The province's geographical location gives a unique opportunity to strengthen transit routes to Central Asia and provide landlocked countries with access to open seas via the Chabahar Port, specifically through Sarakhs and Taybad border crossings. The ECO meeting presents an ideal opportunity to deliberate on three critical transit objectives: establishing a unified transit framework among member states, co-investment in transport infrastructure, and establishing standardized transit corridors to ensure stable access to global markets.

Opportunities for Tourism and Culture

Due to its extensive spiritual and cultural heritage, Mashhad has maintained enduring relationships with Central Asian nations. Promoting health and religious tourism could generate a sustainable

source of foreign exchange for the province. Hosting the ECO meeting is an exceptional opportunity to promote Khorasan Razavi's tourism potential and attract investments in contemporary tourism infrastructure.

Enhancing Trade and Mineral Industries

ECO provides Khorasan Razavi with unparalleled opportunities to broaden its trade network, fostering economic development and job creation.

Due to its excellent agricultural and food sectors, the province could benefit from the advantages of re-exporting products and targeting regional markets. Furthermore, the region's significant mineral resources and processing skills make it an excellent place for attracting joint investments to secure a long-term supply of vital raw materials.

Conditions for Capitalizing ECO Opportunities

To fully leverage this opportunity, Khorasan Razavi's economic diplomacy must be more proactive and urgent.

Investing in transport and transit infrastructure, reducing trade tariffs, transferring technology, and developing cooperative strategies with ECO member states is essential to ensure long-term benefits. Additionally, it is imperative to enhance the province's status as a significant regional actor by enhancing the private sector's involvement in interacting with ECO members.

In conclusion, The ECO Foreign Ministers' Meeting in Mashhad provides a distinctive opportunity to enhance Khorasan Razavi's status in the regional and global economies. This event catalyzes sustainable economic transformation and emphasizes the province's potential in transit, tourism, and commerce, fostering a sense of optimism for the future. Nevertheless, success necessitates a clear strategic vision and the convergence of public and private efforts. Mashhad has the potential to become the region's primary economic and cultural center by implementing effective management and prioritizing long-term development objectives.